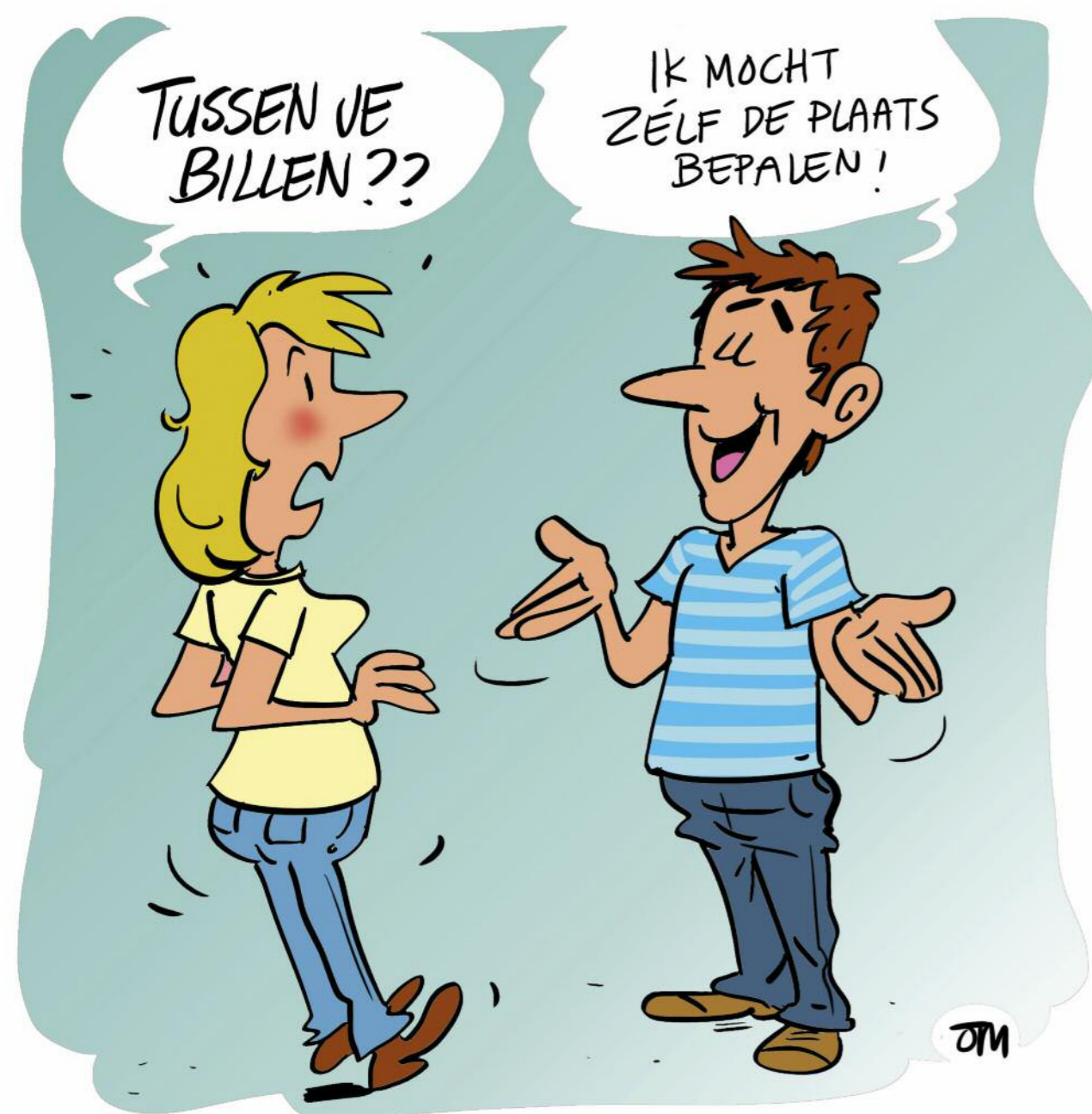

Minimale normen voor stomazorg zijn nodig

‘Vooral de communicatie kan beter’

PLAATSBEPAALING STOMA ..

De stomazorg in Nederland is goed geregeld, maar op sommige punten kan het beter. Daarom stelt de Stomavereniging de zogenoemde ‘minimale normen voor stomazorg’ op. Deze toetsen of een ziekenhuis de stomazorg zo heeft georganiseerd, dat dit aansluit bij de wensen en behoeften van stomadragers.

Het was maar een van de vele verhalen die Christel van Batenburg van de Stomavereniging de afgelopen tijd te horen kreeg, maar het was wel illustratief. ‘Een vrouw bij wie een stoma was aangelegd, werd na de operatie wakker en merkte dat ze zichzelf rook. Ze raakte daarvan in paniek. Ze was bang dat dit haar hele leven zou blijven. Terwijl de verpleging haar gewoon had moeten vertellen dat het een tijdelijke situatie was, omdat er voor dat moment materiaal zonder filter was gebruikt.’

Het verhaal is veelzeggend, vervolgt Christel. ‘De stomazorg in Nederland is goed geregeld, maar soms gaat er toch iets mis. Dat kan zitten in ogenschijnlijk kleine dingen. Vaak heeft het te maken met communicatie, zowel tussen zorgverlener en patiënt als tussen zorgverleners onderling. Dat willen we graag verbeteren.’ Een van de manieren om die verbetering te bereiken, is het opstellen van minimale normen voor goede stomazorg. Deze zijn te vinden op de website van de Stomavereniging (zie kadertekst). ‘We gaan uit van de wensen en ervaringen van mensen met een stoma,’ vertelt Christel. ‘Afgelopen zomer hebben we een onderzoek uitgevoerd onder stomadragers, waarbij we hebben gevraagd wat mensen hebben gemist en wat ze juist heeft geholpen bij de zorg die ze kregen in het ziekenhuis’.

De resultaten van dit onderzoek waren het uitgangspunt voor de minimale normen. ‘Samen met de commissie Kwaliteit van Zorg - een groep stomadragers en stomaverpleegkundigen - hebben we hier nog meer invulling aan gegeven. Ook medisch specialisten en de in-

dustrie zijn betrokken. We stellen de normen dus niet op vanachter het bureau, maar in direct contact met alle betrokkenen.’

We gaan uit van de wensen en ervaringen van mensen met een stoma

Passie en toewijding

‘Uit ons onderzoek onder stomadragers kwam een top drie van wensen en behoeften naar voren,’ vertelt Christel. ‘Duidelijke voorlichting, een juiste plaatsbepaling van de stoma en een goed contact met de stomaverpleegkundige. Bij het opstellen van de normen was het de uitdaging om juist deze wensen en behoeften om te zetten naar meetbare vragen om hiermee de normen te kunnen meten. Dat is niet altijd eenvoudig. Je kunt een ziekenhuis natuurlijk niet vragen: heeft u goede stomaverpleegkundigen in dienst? Want dan zeggen ze allemaal ja. Dus moeten we het anders

aanpakken. We moeten het ziekenhuis uitdagen om naar de eigen organisatie te kijken en de zorg zelf zo goed mogelijk in te richten. We zijn ervan overtuigd dat alle stomaverpleegkundigen hun werk met passie en toewijding doen. Maar als het ziekenhuis onvoldoende tijd geeft voor zaken als voorlichting of de plaatsbepaling, dan kan het gebeuren dat de zorg toch niet optimaal is.’

Voorlichting op maat

Goede voorlichting is voorlichting op maat, vervolgt Christel. ‘Ieder mens is nu eenmaal anders, en iedere situatie ook. Er is tijd nodig om op die persoonlijke situatie in te gaan. Het ziekenhuis moet daar goede afspraken over maken. Zo moet een patiënt met zo min mogelijk verschillende stomaverpleegkundigen te maken krijgen. Dit om een vertrouwensband op te bouwen en de kans te verkleinen dat belangrijke informatie niet wordt verstrekt.’

Goede voorlichting over stomamaterialen is ook nodig. Sommige deelnemers aan het onderzoek vertelden dat ze een ‘duidelijk en eerlijk gesprek’ hadden gehad over wat hen te wachten stond. Dat werd erg gewaardeerd. Anderen klaagden juist dat de voorlichting te summier was, en dat ze hun informatie voor een deel uit advertenties voor stomamaterialen moesten halen. ‘Dat vinden wij een onwenselijke situatie,’ zegt Christel. ‘Daarom hebben wij een norm opgenomen over het geven van voorlichting over stomamateriaal.’

Juiste plaatsbepaling

Ook is verbetering mogelijk bij het bepalen van de plek waar de stoma wordt geplaatst. Uit het onderzoek bleek dat dit soms op het allerlaatste moment werd bepaald, of dat niet werd gevraagd naar specifieke wensen en behoeften. Eén respondent gaf aan: ‘Bij de plaatsbepaling van mijn stoma is niet gekeken waar mijn broekband zat en nu zit m'n stoma dus precies op een plek waardoor ik veel gewone broeken niet aan kan. Dat vind ik best onhandig.’ Bij een spoedoperatie is er overigens niet altijd tijd voor een goede plaatsbepaling, voegt Christel daaraan toe.

De stomaverpleegkundige is bij dit alles de spin in het web. ‘Daarom is het belangrijk dat de beschikbaarheid en bereikbaarheid goed is geregeld. Wanneer kun je terecht op het spreekuur? Kun je iedere dag, telefonisch of per e-mail, vragen stellen? Is snelle inschakeling mogelijk als dat nodig is? Dat zijn belangrijke vragen.’

Samenwerking tussen ziekenhuizen

‘Steeds meer ziekenhuizen werken samen,’ besluit Chri-

stel. ‘Dit betekent dat je vaker te maken krijgt met een operatie op de ene locatie en nazorg op de andere. Die samenwerking vraagt erom dat ook voor mensen bij wie een stoma is aangelegd, duidelijk moet zijn waar ze aan toe zijn. We willen helpen voorkomen dat informatie zoek raakt of dat niet duidelijk is waar je terecht kunt, en bij wie, voor je vervolgccontroles. Wij pleiten dan ook voor heldere afspraken tussen ziekenhuizen. Daar zetten we ons als Stomavereniging voor in.’

Normen voor goede zorg op de Stoma Zorgwijzer

De Stoma Zorgwijzer op de website van de Stomavereniging maakt duidelijk welke stomazorg op welke ziekenhuislocatie wordt geboden. Daarnaast is te zien of die locaties voldoen aan de minimale normen voor goede stomazorg. De Stoma Zorgwijzer helpt bij het maken van een gemotiveerde keuze. Dat gaat snel en gemakkelijk. Voer uw postcode of woonplaats in en u krijgt een overzicht van de ziekenhuislocaties bij u in de buurt. Ook kunt u locaties met elkaar vergelijken. Zo weet u welke zorg u kan en mag verwachten.

De Stoma Zorgwijzer is te vinden op www.stomazorgwijzer.nl